

Синенко О.А., Штомпель В.Ю., Вонсович Л.П.
Полтавський базовий медичний коледж
ВИЩА ОСВІТА В МЕДСЕСТРИНСТВІ: ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ

Одним із напрямків удосконалення медичної галузі нашої країни є вирішення кадрової проблеми. Це передбачає зміни у системі професійної підготовки як лікарів, так і молодших спеціалістів медицини - не менш важливої ланки у сфері охорони здоров'я. Адже значимість медичної сестри у суспільстві неухильно зростає. За визначенням ВООЗ: "Сестринська справа включає в себе діяльність по зміцненню здоров'я, профілактиці захворювань, наданню психосоціальної допомоги особам, які мають фізичні та (або) психічні захворювання, а також непрацездатним всіх вікових груп" [9]. Отже, медична сестра має широке коло функціональних обов'язків, спрямованих на охорону здоров'я усіх категорій населення. Це важливо як для суспільства в цілому, так і для кожної людини. Тому проблемі професійного навчання в медсестринстві приділяють увагу фахівці медичної освіти всього світу. В аспекті наближення до міжнародних стандартів змінюється система підготовки майбутніх медичних сестер і в Україні. Поступово вона стає ступеневою (дипломована медична сестра, медсестра-бакалавр, медсестра-магістр), безперервною, із компетентністним спрямуванням, залученням студентів до наукових досліджень з метою оптимізації подальшої практичної діяльності. Це відповідає європейській направленості професійної підготовки зі спеціальності "Медсестринство" [10]. Потреби сьогодення диктують необхідність подальших розробок національних стандартів медсестринської освіти. Це обумовлено динамічною змінюваністю професійних технологій, зростанням міждисциплінарності, появою нових видів діяльності, інноваційних методів надання медичної допомоги, підняттям вимог до практичної підготовки фахівця та готовності студента до майбутньої діяльності в професії [5, 8)

При створенні сучасної платформи підготовки медичних сестер у вищих медичних навчальних закладах необхідно зберегти кращі традиції вітчизняної медичної освіти, направленої на підготовку універсальних широко профільних спеціалістів, готових працювати у будь-якому відділенні. Наші студенти мають більший доступ до хворих, тому знання, вміння, навички, погляди майбутніх медичних сестер набуваються і формуються на основі реальної клінічної практики і спілкування з реальними пацієнтами [4]. Але перспективним може бути вивчення досвіду зарубіжних країн з метою використання їх позитивних напрацювань у сфері медсестринства.

Слід відзначити, що існують певні відмінності у ролі медичної сестри в Україні та у світі [2]. Тоді як в Україні медичну сестру сприймають як помічника лікаря, сестру милосердя, то в багатьох зарубіжних країнах - вона самостійний працівник, що має можливість планувати і проводити діагностично-лікувальні і реабілітаційні заходи, тобто є повноцінним партнером, посідає рівне місце з лікарем [1]. В амбулаторіях, медичних центрах медичній сестрі відведена роль медичного працівника першого

контакту з хворим. В Англії, Скандінавських країнах, Швеції. США медичні сестри надають висококваліфіковану допомогу хронічним хворим, здійснюють невідкладні заходи, дають певні рекомендації і визначають подальший маршрут пацієнта до лікаря загальної практики або в стаціонар [13]. Звичайно, повноваження медичних сестер обмежені встановленими критеріями, в своїй діяльності вони спираються на клінічні протоколи, призначають або змінюють лікування в межах існуючих стандартів. Навіть для медичних сестер створені структуровані програми ведення захворювань для деяких станів, що обумовлено відокремленням амбулаторій та лікарняного сектору і частою занятістю лікарів індивідуальною практикою [14]. Такий досвід свідчить, що медичним сестрам делегується більше лікарських функцій, вони не є таким собі "помічником при лікарєві", виконуючи лише призначені ним маніпуляції, а установлюють медсестринські діагнози, співпрацюють із лікарем щодо тактики ведення пацієнтів, проводять складні процедури, а також активну профілактичну і просвітницьку роботу серед населення. Це дає можливість лікарєві зосередитися на більш важливих проблемах, розвантажити його. Відповідно до різнобічних аспектів практичної діяльності медичних сестер за кордоном є відмінності у її вивченню клінічних дисциплін, впровадженню в освітній процес значної кількості клінічних годин, розрахованих на практично навчання на клінічних базах [12]. Крім того, немає окремої дисципліни "Медсестринство в сімейній медицині", клінічні навчальні дисципліни побудовані так, що кожна майбутня медсестра могла працювати в системі загальної практики - сімейної медицини [6,7]. Позитивним прикладом є впровадження в освітній процес дисциплін, що сприяють формуванню комунікативної культури педагогіки [3,11]. Заслужують увагу акценти на самостійно-орієнтовану освіту, навчання майбутніх фахівців самостійно одержувати інформацію з різних джерел, а викладач є їх координатором і наставником [12].

Висновки.

1. Нормативно-правова база медсестринства потребує реформування.
2. Підготовка медичних сестер повинна узгоджуватись зі змістом їх практичної діяльності, яка має набути певних аспектів автономності.
3. При удосконаленні навчальних програм і планів варто звернутися до досвіду провідних зарубіжних країн із якісною та ефективною медичною освітою.

Література:

1. Банчук М.В. Стратегія розвитку та реформування медсестринства в Україні/
М.В.Банчук, О.Гі.Волосовець, Т.І.Чернишенко//Український науково-практичний журнал// Магістр медсестринства. - Житомир: Полісся. - 2008. Зип.1. - С.18-21.
2. Бескоровайна У.Ю. Порівняльний аналіз ролі медичної сестри в Україні та у світі/ У.Ю.Бескоровайна// Інвестиції: практика та досвід. - 2016, №16. - С.88-91.

3.Гребеник Ю.С. Зміст формування комунікативної культури майбутніх медичних працівників у медичних коледжах США/ Ю.Гребеник. - Будапешт 2014. - II (18), Issue 37. - С.49-52.

4. Ілясова Ю.С. Аналіз закордонного досвіду підготовки медичних молодших спеціалістів/ Ю.С.Ілясова// Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія., теорія, досвід, проблеми. - 2017. - Вип.48. - С.35-38.х професійній підготовці. Більше уваги надається

5. Кир'ян Т.І. Актуальні питання підготовки майбутніх медсестер у медичних ВНЗ на початку ХХІ ст.1 Т.І.Кир'ян// Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю "Вища освіта в медсестринстві: проблеми і перспективи. - Житомир. 2017. - С. 137-140.

6. Кривіцька В.В. Вища медична освіта у Польщі/ В.В.Кривіцька-/ Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю "Вища освіта а медсестринстві: проблеми і перспективи". - Житомир, 2017. • С.150-151.

7. Криза медсестринства в Україні: чи врятує нова концепція? : за матеріалами Медичної газети України. - Ваше здоров'я. - № 15-16 (від 15.04.2016). - С.8-10. - (Електронний ресурс] - Режим доступу: https://issuu.com/vzkievna/docs/vz_15_16_2016.

8. Мельничук І.М. Формування професійної ідентичності майбутніх соціальних працівників е умовах тренінгу/І.М.Мельничук// Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і пошуки: зб.наук.праць/ відп.ред. Т.І.Сущенко. - Київ-Запоріжжя, 2008. -- Вип.48. С.214-2?і.

9. Резолюція Асамблеї ВООЗ 42.27 42 сесії ВВОЗ (1989; (Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.who.dk/dokument/e71523R.pdf>.

10. Реформування медсестринської освіти в Україні у відповідності до європейських стандартів/ Р.О.Сабадишин, Б.З.Чижишин, О.В.Маркевич, В.О.Рожковський, Л.С. Коробко// Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції "Вища освіта в медсестринстві: проблеми і перспективи" • Житомир. 20 і5. - С. 134-136

11. Опеськова Г.Г. Німецький досвід застосування педагогіки у медсестринстві /Г.Г. Опеськова//Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Вища освіта в медсестринстві: проблеми і перспективи». – Житомир, 2017. – С.188-191.

12. Харлашина Е.В, Роль инновационных технологий в процессе профессиональной подготовки среднего медицинского персонала во Франции/ Е.Харлашина// Воспитание, и-обучение: теория методика и практика: материалы V Междунар.науч.-практ.конф.; 16 окт. 2015 г., Чебоксары – Чебоксары, 2015. – с.86-89.

13. Buchan J. and Caiman L. Skill-mix and Policy Change in the Health Workforce Nursesg in Advanced Roies. - Paris: OECD, 2005. 63 p.